

Oglas, pripisana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Nova predbrojba, oglase itd. takođe se naputnicom ili poloznicom post. štendicima u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod narucbe valja točno označiti ime, prezime i najblžu poštu predbrojnika.

Tko list na vremenu ne primi, neka to javi odgovarajuću u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštara, ako se izvana napiše „Reklamacija“.

Cekovnog računa br. 847.849.

Telefon tiskare br. 38

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju a nepodpisani ne tiskaju, a nefrankirani ne primeju.

Predplata se postarina stoji 10 K u obče, 5 K za seljace ili K 5-, odnosno K 2-50 na pol godine.

Izvan carevine više postarina. Plaća i utužuje se u Puli.

Pojedini broj stoji to h., zaostali zo h., koli u Puli tali izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u „Tiskari Laginja i dr. Vla Giulia br. 4, kamo neka se naslovujuvajuva pismena preddplate“

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a ne sloga sve polcvari“. Narodna poslovica.

Odgovorni urednik i izdavatelj Jerko J. Mahulja.

U nakladi tiskare Laginja i dr. u Puli ulica Giulia 1.

Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu.

Za obrtnu školu u Klani.

Današnji dan hoće se znanja i umjeća za budi koji zanat, inače nas pokose drugi narodi, koji imadu dosta svakovrsne nauke i upute.

Vrlo koristna i potrebita u Istri, u onom gorskem kraju, koji medjaši s Kranjskom i sa banovinom Hrvatskom, bila bi jedna obrtna škola za lješnu industriju.

Predlog za ustanovljenje takove škole sa sjedištem u Klani podnesli su naši zastupnici u bečkom parlamentu u sjednici od 12. decembra 1912. pod br. 1394/A i svestrano ga obrazložili.

Zato ga i donašam ovde podpuno, kao stvar, koja se ne tice samo jednog mjeseta, već cijelog jednog predjela Istre, jer bi se, dakako, u ovakvu školu primali takodjer mladići iz raznih krajeva gornje Istre. Taj se podnesak glasi ovako:

Predlog

zastupnika Laginja, Mandića, Spinčića i drugova glede ustanovljenja državne stručne škole za izkoriscenje lješa u Klani, kotar Volosko, Istra.

Žitelji Klane i medjašnih poreznih občina bave se od statine poglavito izgradnjom lješa za trgovinu, te su na daleko priznati izvrstni tesaci u izradjivanju greda najrazličitijih mjeru i lakozvanih vratila na ostri briš.

Oni izradjuju takodjer, ali dakako u priprostom obliku za domaću porabu pojedine komade voza i razne poljodjelske spise, kao grabilje, sjenene vilje, vozne i nosne koševe.

Stanovnici doline Recine, koja medjaši na Klanu, bave se jur stoljeća sa izradbom pokućstva, vrlo čvrstoga i često daleko ljepšega od onog što rabe naši seljaci kao obične stolice, postelje i skrinje; pak se je upravo čuditi, gledajući tamo izradjene ormare i hora, kako to liepo izvadja narod, koji do sada nije imao nikakve školske obrtne nauke.

Iz onih krajeva rabe takodjer izvan zavjeta kod velikih šumskih posjeka mnogi ljudi kao poslovodje, škartirci itd.; mnogi se bave malom trgovinom lješa, što ga davaju najviše na Rieku.

Nadje se tamo i po koj veletrgac liesom.

Tako ima, onaj narod već od nekada vrlo dobre sposobnosti za obrtnu nauku, koja bi učila bolje izrabljivati lies.

To je i posve naravski stvar, jer u onim krajevima medjašćem sa kranjskim i hrvatskim visokim gorovljem, ne uspijeviše loza ni masline, kao druguda po Istri; oraće je zemlje mašo, a nasuprot imadu one porezne občine, koje ovde do leze u obzir, velikih i dielomice vrlo dobro očuvanih šums, a povrh toga imadu ondašnji stanovnici, prijku, da mogu računati takodjer na okolne šume (državna Društvo i gospodarske Brod Grobnik, Snežnik i Čabar).

Klana i najblizu medjašne porezne občine imadu polag občinskog pregleda (Lek-sikon) za Primorje od popisa koncem 1900

godine, šumske površine u hektarima: Klana 2632, Lisac 169, Škalnica 232, Studena 706, Breza (šuma Lužina velike občine Kastavsko) 1806, Marcelji 151, Široki 54, Rečina 277, dokle ukupno 5873 hektara.

Osobitog je spomena vredna okolnost, da u onim šumama, uz glavno što je jelo-vina i bukovina, ima mnogo druge vrsti lješa: javor, lipa, jasen, breza, brest, orah, lješak, tis i hrusko trn, tačno nisu ried kost.

Za košaračstvo, kao kućnu nuzgrednu zaradu u zimi, bila bi ona okolica tako-djer vrlo zgodna, jer u položu klanjske i grobničke Rečine, mogla bi se lako i koristno nabavljati, dotično i pojiv, razne vrsti vrbe (zukve) za onoj obrt.

Čuje se, da c. kr. ministarstvo poljodjelstva kani napustiti u Klani kao suvišan, tamošnji šumsko upravni ured. Tako

bilo bila odmah dana mogućnost, da se dobije zgrada za željenu školu i za stan ravnateljev. Ona nekretnina (ur daska kuća, sa nuzgrednim zgradama, vrt i dvorište usred sela), mogla bi se naime ustupiti občini na dugogodišnje odplate i smješiti tamo stručnu školu. To tim više, što Klana mora da u najblizoj budućnosti znatno preuredi župnu crkvu, da sazida školsku zgradu za četiri razreda i da učini vodovod, dokle nikako nebi još mogla pusebnu novu zgradu dati za željenu stručnu školu.

Zivu potrebu takve jedne obrtne škole spoznala je mjestna občina Kastav, u koju spadni i Klana i sva gore navedena sela, zaključkom o njoj slvorenim u sjednici občinskog zastupstva od 19. jula 1912., a upravno viće porezne občine Klane u sjednici od 21. oktobra 1912. vrlo se je nadarovalo onom zaključku i odlučilo je, da će po najboljim svojim silam sudjelovati pri ustanovljenju stručne škole u Klani.

Na temelju tih odluka upravila je mjestna občina Kastav dne 18. novembra 1912. br. 6166/12 narocitu molbu na c. kr. ministarstvo bogoslovja i nastave, koje neće uzmanjkat, a da je neda na znanje c. k. ministarstvu javnih radnja.

U pogledu uređenja (organizacije) takve škole budi napomenuto, da bi ista imala bili dnevna škola sa dvogodišnjim pri-

pravnim tečajem uz pouku početne sprčme u stolarstvu, režbarslu i tokarslu; onda tri godišnja tečaja stručnog odjelenja za pokućstvo i gradjevno državlještvo, tako da bi učenik, uz dobar uspjeh, svršio pučku školu, u pet godina iz tog, dokle

mladić od prilike 17. do 18. godišnjih, mogao dobiti svjedočbu naučenika za stolarski obrt i nakon dalje praktične uporabe od jedne godine dana gdjegod kao

pomoćnik (kalfa) ili tvornički radnik, mogao bi dobiti osposobljenje, da nastupi samostalno kakvi obrti, kako to propisuje

8. 14. a. zakona od 6. febrara 1907. br. 28 lista državnih zakona i naredba ministarstva trgovine i unutarnjih poslova iz 27. jula 1907. br. 193. lista državnih zakona.

Tecajevi za košaračstvo mogli bi, kako

već rečeno, biti uvedeni uz tu školu stakoliko, pak ako bi se po vremenu još dala prigoda onim, što svršu samo pripravni tečaji, da se dalje naobrazbe u tehnologiji lješa, obrtnom računstvu, osobitim obzirom na izračunavanje materijala i ciena i na procjenjivanje šuma, te na odnosno dopisivanje i knjigovodstvo, te bi se tim načinom došlo do upravo idealne škole za ono pučanstvo.

Učenika za stalno nebi manjkalo. Pučka škola u Klani same ima oko 300 djece dužne polaziti školu; od tog samog mjeseta bez dvoje bi ilepi broj dječaka polazio obrtnu školu onakvog smjera, a nebi jih falito niti iz dalje okolice.

Trostrovi takvog zavoda za izjedinstvo doba nebi bili previšoki. Tri sile, naime ravnatelj ujedno glavni učitelj, pak još jedan učitelj i jedan posve voljan poslovodja, bili bi dostatni za duže vremena.

Naukovni jezik imao bi dakako biti hrvatski, jer narod koji ti dolazi u obzir, pripada izključivo toj narodnosti.

Obzirom na to utemeljenje postavlja se predlog:

Visoki zastupnički kuća neka odluci: „S. kr. vlada se posiva, da čim prije može ustanovi u Klani, kotar Volosko, Istra, državnu stručnu školu za iskoriscenje lješa, poglavito za pokutovo i gradjevno državlještvo.“

Taj su predlog podpisali osim spomenute trojice naših zastupnika iz Istre: dr. Laginja, Mandića i Spinčića, još sljedeći zastupnici iz hrvatsko-slovenskoga kluba i to:

Dr. Fon, dr. Gregorčić, Pišek, Roskar, Brencić, Prodan, dr. Sesardić, dr. Žitnik, Gostinčar, dr. Verstovsek, dr. Janković, dr. Sustersić, Perić, dr. Dulibić, Fr. Demšar, Jaklić, Grafenauer, I. Hladnik i dr. Korošec.

Dio Bog, da se ta želja naroda gorske Istre i naših zastupnika bude čim prije obistinila. Osvjedočeni smo, da će i upravno viće občine Klane, koje se za napredak toli ilepo skribi, od svoje strane sve moguće učiniti da se ova zdrava znamjna ne smetne s dnevnog reda, dok ne bude posve ostvarena. Uz dobru volju svih, koji imadu pri tom govoriti, neće biti teško.

Vlada se od nekoliko godina prilično žaručima za obrtnu školu, a gdje su obično voljne stogod žrtvovati i gdje su približe zgodne, ondje se moramo nadati, da će i zemaljski odbor učiniti podpuno svoju dužnost.

Talijanski zulumi u piranskoj občini.

Interpelacija zastupnika M. Mandića, dr. Laginja i Spinčića i drugova na njegovu preuzvišenost gospodina ministra predsjednika radi zaštite hrvatsko-slovenskog stanovništva u okolici Pirana u Istri, Školske godine 1911./12. otvorena bijaše u Sv. Luciji, sudbeno okružje Piran u Istri, za mnogobrojne u onim krajevima

nastanjene seljake slovenske i hrvatske narodnosti, nakon službene dozvole, privatna škola sa slovenskim naukovnim jezikom, koja je vrlo dobro posjećena i koja pokazuje veoma dobar uspjeh.

Zadnjih godina obdržavalo se za spomenuto stanovništvo amo i tamo i po koji sastanak, na kojima se je slavensko stanovništvo o njegovim državogradjan-skim pravicama podučavalo te na sredstva i puteve upućivalo, kojima bi ono seosko pučanstvo do svojih raznih prosvjetnih i gospodarskih potreba došlo, što sve spada u prava svih državljana, zajedno im državnim temeljnim zakonima, dakle i među prava istarskih Slavena, pa stanovali oni u najvećoj blizini Pirana.

Upada upravo u oči, da su baš od ono doba, kad no je među slovensko-hrvatskim stanovništvom u okolini Pirana onoj prosvjetni rad započeo, takodjer nemiri tamo započeli, kojim je postalo žrtvom gorji spomenuto stanovništvo, dočišnog njegov posjed i vlastništvo.

Tako bijaše prije nekoliko mjeseci baš dan obdržavanja javnog pučkog sastanka kuća posjednika Milovića zapaljena. To isto dogodilo se je za obdržavanja drugog sastanka jednom drugom slovenskom posjedniku. Djeca tamošnje talijanske škole pogrdajuju slavenske seljake i seljakinje, koji idu za svojim poslom, pogrdnim nazivom: schiavi, psorchi, venduti, Turchi itd., što se ima pripisati stalno samo natinu užgoja, što ga ona djece u talijanskoj školi uživaju. Učitelj spomenute javne škole poslužio se je dne 17. novembra 1912. upravo takvim izrazima prema jednomu društu tamošnjih slovenskih stanovnika, vraćajućih se na večer u Malije i u susjedne sela, te je pri tom on sam ili netko od njegovih gostiju više hitaca iz samokresa izpalio.

Ovo se potvrđuje javno i uz izjavu eventualne službene prisege od strane očevidca Josipa Kleve iz Malije, Alojzija Fićur iz Fićuri i Josipa Gorela Val iz Gocaan u dnevniku „Elinost“ od dne 15. decembra 1912., br. 349.

Da li se tog čovjeka za njegove zločine na odgovornost pozvalo, nije do sada poznato; nu već imade nekoliko žrtava takovog izazivanja, jer da se nađazi jedno osamnaest slovenskih seljaka pod iztragom, sto u ostalom nije u Istri nikakva riedost, da se pak eventualno krvnju „polici“, ili pak da se one, koji bijahu prvi na odgovornost potegnuli, premda nevin, proti kojima će eventualno pravi krivac svjedočili, odsudi.

Medju raznim sredstvima, koja su Talijani grada Pirana na jednoj skupštini, obdržavanoj dne 8. decembra u svojem kazalištu zaključili, da će proti „hrvatskoj pogibelji“ njihove okolice upotrebili, načini se i zahtjev na tamošnju občinsku upravu, da se ima ista kod oblasti zauzeti za to, da dodje crkva u Sv. Luciji pod izravnu upravu občine Piran, da se tamo ustroji kapeljanija pod patronatom iste občine, koja će sve troškove uždežavanja sama nositi.

Svrha tog zahtjeva je dosta jasna: Talijanska občina Piran imala bi također putem crkve, kroz što već čini putem talijanske pučke škole u okolini Sv. Luce, hrvatsko-slovensko stanovništvo raznorditi, ili da bar — u koliko nebi to već posve uspijelo — ono stanovništvo u zdravom napredku i u njegi svog maternskog jezika sprijeti.

Občinu Piran moralo se je prije malo godina, kada što je dobro poznato oblastim, često u vrlo žestoku na vršenje, njezinih patronatskih dužnosti prema župnom stanu u Kastelu (Castelvenero) opominjati, gdje bijase svećenik — pošto on nije pristaša vladajuće avioje — skoro u pogibelji, da bude pod krovom župnog stana pokopan.

Sada bi imala ta občina dobiti u svoju upravu jednu crkvu, te radi ustanovljenja i uzdržavanja jedne kapeljanije patronat preuzeti i to u svrhu a da ono slovensko stanovništvo okoline također svomu plemenitu otudji.

Na temelju svega navedenoga stavljaju podpisani na njegovu preuvrštenost gosp. ministra predsjednika za njegov vlasiti djelokrug, te za djelokrug ministarstva unutarnjih posala, pravosudja i bogostovlja i nastave prečekan upit:

I. Je li njegova preuvrštenost voljna dati se o svemu gore navedenomu najtrenije obavietiti, i dalje:

II. Je li njegova preuvrštenost voljna pobrinuti se za to,

a) da bude hrvatsko slovensko stanovništvo okoline Pirana u svim njego vima pravicama bezuvjetno stičeno i da se obzirom na blizinu već dobro poznatog ljetišta Portorose, za Piran i okolicu državno redarstvo uvede?

b) da se ponašanje učitelja talijanske pučke škole u Sv. Luciji strogo istrazi podvrgne?

c) da se eventualnu molbu občine Piran radi odstupla crkve u Sv. Luciji u njezinu upravu, te zbog priznanja patronatskih prava občini nad tom crkvom i nad kapeljanjom, koja bi se imala tamo ustanoviti, kao bezstidnu navalu radi raznordjenja hrvatsko-slovenskog pučanstva okoline Pirana bezuvjetno zabaci?

U Beču, 20. decembra 1912.

(Slijedi potpis.)

Položaj na Balkanu!

Pula, 15. januara 1913.

Zamršeno stanje na Balkanu i Europi još uvek zabrinjuje sve narode. Iza obustavljenih pregovora o miru između balkanskih država i Turke u Londonu nije se položaj ni najmanje razbijstvo ni poboljšao: delegati ratujućih stranaka stoje u Londonu cekajući razvijak dogodaja.

Za ovo vreme obustavljenja pregovora stali su se ponovno na konferenciju poslanici velevlasti u Londonu i zaključili, da će sve velevlasti poslati Turkoj jednaku notu ili pismo, u kojem će preporučiti Turkoj da predi Drinopolje Bugarsima a gledje otoka u egejskom moru, da će iste vlasti odlučiti, koji imadu pripasti Grčkoj a koji će ostati u vlasti Turke. Ta nota imala je biti predana Turkoj u ponedjeljak, ali kako najnovije vestijavljuju, bit će poslana sutra u četvrtak. Uslijed toga se su u utorku a jutro stali delegati balkanskih država na sjednicu, u kojoj su zaključili predali turkoj istodobno notu, kojom navješćuju turkoj vlasti, da će praktički pregovore o mire, ako Turata neće prihvati, savjeti sadržane u noti vlasti. Dakle ako Turka ne propsti u pitanju odstupla Drinopolja, rat između balkanskih država i Turke će se nastaviti svom zaslonom. Nadali se je ipek, da će toga neda dati, jer velevlasti svom silom nastoje zaprijeti da dodje do poslovne krvoprlicke.

Uz ovaj zaplet na Balkanu skoro da nije Rumunjska prouzročila još veći sukob, koji je mogao izazvati europski rat. Rumunjska je naime htjela izrabiti položaj Bugarske, koja je istrošena u ovom ratu, da joj Bugarska ustupi nešto svoje zemlje na mediji kao tobože zakruženje granice. Bugarska na to nije htjela pristati, na što je Rumunjska odgovorila mobilizacijom svoje vojske i zagrozila upasti s vojskom u Bugarsku. Nakon više-dnevnih pregovaranja, uspijelo je strankama nago diti se tako, da su utančile prepustiti konferenciju poslanika velikih vlasti uređenje spornih pitanja između Bugarske i Rumunjske. Time je sretno ukonjen sukob, koji je mogao imati kogni posljedicu po celiu Europu.

Napetost između naše države i Srbije je sasvim popusila, jer je srpska vlast izjavila, da će nakon sklopjenja mira povući svoje čete iz Drača i albanske obale.

Topovi i puške između Grka i Turaka, koji stoje jedni proti drugim kod Janine, u ove zadnje dane miruju. Turska flota kušala je opet izići iz Dardanelle ali tim se pojaviti grčko brodovlje, tursko se umakne u Dardanelle.

Skadar i Drinopolje još uvek stoje u turskoj vlasti, ali odsjećeni od cieglo sveta, a pred Čataldzom stoji puškom u ruci jaka bugarska vojska proti Turcima, čekajući na zapovied: položi oružje ili pucaj!

Pogled po Primorju.

Puljsko-Rovinjski kot.

Sjednica odbora političkog društva za Hrvate i Slovence u Istri obdržavana je uutorak dne 14. t. m. ovdje u Puli. Razpravljalo se o raznim aktualnim pitanjima političke i gospodarstvene naravi i poprimalo shodne zaključke.

Veliki ples Sokola. U subotu dne 18. t. m. priredjuje „Hrv. Sokol“ u Puli svoj svakogodišnji Veliki ples u dvorani Nar. Doma. Početak u 8 i pol sati; ulaznina: članovi 1 K, članice 60 p, nečlanovi 2 K. Članovi u sokolskoj odori ne plaćaju ulaznine. Glazba c. i. k. ratne mornarice. Pristup imadu samo pozvani.

Ovogodišnju vrlo kratku pokladnu sezonu otvorilo je lepim i uspјelim plesom naša omladina N. R. O. prošle subote. Za njome eto sledi naš Hrvatski Sokol sa priredjivanjem svog tradicionalnog Velikog plesa, koji biva uvek u istinu „veliki“ koli brojem prisutnika, toli lepim uređenjem dvorane i elegantnošću oprava. Tako se spremi i ove godine sve da i ovogodisnji „Veliki ples“ u ničem ne zaostane u kralja — a te Jornalito dobro pozna, kako jim je ime i koji su.

Citaonica u Puli obdržavati će svoju redovitu glavnu skupštinu u petak dne 31. janara o. g. u 8 sati u večer u društvenim prostorijama sa slijedećim dnevnim redom: 1. izvješće odbora, 2. izbor novog odbora i 3. slučajnosti.

Opet jedna sonda radi prevara u obitelji Pala. Prolog ljetne obdržavala se na okrugnom sudu u Rovinju rasprava proti inžiniru Josipu Lebanu, bivšem ravnatelju občinske pilare, vodovoda i munjare u Puli. Državno odvjetništvo je tutklo inž. Josipa Lebana radi uredovnog pronevjerenja, prevare i zavladanja na krivo svjedočanstvo. Rasprava je trajala dva dana, a u petak u jutro progasio je sudbeni senat odsudu, kojom se inžinir Josip Leban odsudjuje na dve godine istekne tamnice početne sa samotnim zaštorom jedan put na mjesec. Sud je progasio Lebana krivim svih zlostina potag obiteljice izm samo slučaju radi nepovlaštenog prizvajanja sna i slame. Istinski sudovor mu nije sed uračunao u kazni, jer da se je istraga završila krivnjem ob

i gažilima bez ranga i momčadi svake vrsti oružja.

To je važno osobito za naše rezerviste mornarice iz Dalmacije i ostalog Primorja, da se mogu naći u kavani i gostioni sa domaćim ljudi u občini u svojem jeziku i cuti kakav predstavici i citati novine.

Dok to dajemo na znanje, molimo ujedno, u interesu dobre stvari, da se svatko u onim prostorijama vlađa, kao što je do sada redovito bivalo, skladno i pristojno i da ne dade povoda nikakvim prizvabima.

Jer su i vremena takva; ima dobroćudnih njuškara, koji misle, da će zaslužiti raj nebeski, ako vide ili čuju komarcu, pak drugim brže bolje predstave, da su vidjeli vola i onda tako ide dalje.

Ne treba nam pak ni spominjati, jer se samo po sebi razumije, da u kavani i gostioni Nar. Doma nije nikad bilo takvoga političkog javnog sastanka. Tako vlast, ako bi imao biti, držao bi se u velikoj dvorani sokolovoj i bio bi prijavljen oblasti. Na takav sastanak politički dakako da vojnici ne smiju, a na veselje sastanke t. j. na plesove, zabavne večeri i predstave smije i vojnik i u veliku dvoranu, dakako u koliko mu to dozvoli ono društvo koje daje ples ili inu koju zabavu.

To ukinuće zabrane naravno da nije pravo puljskoj kamorri. U svom organetu od ponедjeljka siplje žuč radi dignuta zabrane, kao što je osam dana prije skakao da veselja, denuncirajući podlo i kuvaki na Slavene a na sebe i svoje pokazivao kao prave i jedino vjerne i odane austrijske patriote. Razumije se, da to kamorri ne vjeruju nitko, kao što su se u sebi i kamorasi smijali toj debeloj laži. Talijani, pak glavni stup Austrije! Austrijske vlasti ne zaslizuju, da im se talijanska irenta još tako očito ruga!

Kamorri jađikuju, da je zabrana u Nar. Dom trajala samo 9 dana, dok je za talijanske krème i kavane trajala mjesec, dapače i godine, kao n. pr. kavani Secession nakon pet godina bila dignuta zabrana. Vojničke oblasti sigurno nisu slijepe, pak je to dobar znak, da su dobro znale koliko su dobri bili i „patriotični“ vlastnici i gosti tih krčama i kavane. To znamo i mi, da je n. p. kavana Secession bila uvek leglo i stjeciste svih irentista i raznih morelta u Puli.

U Nar. Domu pak uči se i pozivlje nas narod na rivendikaciju naših prava, koja nam talijanska irenta otičuje i krate i uz to puli naš narod i ako bude ustrebal, dignuti ga na noge proti onima, koji bi bijeli pokusati istrgnuti ove zemlje ispod zelja Nj. Veličanstva našega cesara i kralja — a te Jornalito dobro pozna, kako jim je ime i koji su.

Citaonica u Puli obdržavati će svoju redovitu glavnu skupštinu u petak dne 31. janara o. g. u 8 sati u večer u društvenim prostorijama sa slijedećim dnevnim redom: 1. izvješće odbora, 2. izbor novog odbora i 3. slučajnosti.

Opet jedna sonda radi prevara u obitelji Pala. Prolog ljetne obdržavala se na okrugnom sudu u Rovinju rasprava proti inžiniru Josipu Lebanu, bivšem ravnatelju občinske pilare, vodovoda i munjare u Puli. Državno odvjetništvo je tutklo inž. Josipa Lebana radi uredovnog pronevjerenja, prevare i zavladanja na krivo svjedočanstvo. Rasprava je trajala dva dana, a u petak u jutro progasio je sudbeni senat odsudu, kojom se inžinir Josip Leban odsudjuje na dve godine istekne tamnice početne sa samotnim zaštorom jedan put na mjesec. Sud je progasio Lebana krivim svih zlostina potag obiteljice izm samo slučaju radi nepovlaštenog prizvajanja sna i slame. Istinski

Branitelj Lebanov učio je proti osudi priviv i mirovnu žaobu. U nedjelju je Leban pušten iz zatvora uz položenje kaucije od 60.000 K.

Položio zastupnički mandat. Zastupnik na zem. sahoru Istre dr. Jos. Ritossa, izabran iz občine kurije grada Pule, položio je zastupnički mandat. Dr. Ritossa bio je član socijalističke stranke, iz koje je istupio, pak je valjda to uzrok položenja mandata, kojeg su mu svojedobno dali socijalisti pomoci puljskih kamorri. Kod budućih izbora teško da će proti socialistički kandidat u Puli.

Neke novine javile su, da je položio zastupnički mandat i dr. Albanese, zem. zastupnik grada Pule iz kurije poreza, ali to ne odgovara isini.

Tko će biti porečko-puljski biskup. Iza nedavne smrti porečko-puljskog biskupa Flappa, iznajmu novine kandidate za tu biskupsku stolicu. Tako u Triest Zeitungu javlja se, da će biskupom u Poreču postati mons. dr. Faidutti, kanonik u Gorici i zastupnik na car. vjeću. Neke druge novine iznose imena dra Mabnića, biskupa u Krku te dr. Klementa Bonečića, župnika-dekanu u Mal. Lošinju. Rekbi, da su sva iznajmu kandidata za sada puka kombinacija, jer neće još tako brzo doći do popunjena biskupske stolice u Poreču.

Mi s naše strane ponovno ističemo, da stolicu porečko-puljske biskupije zasedjene čovjek, koji će se brinuti za duševno i tjelesno dobro i našega naroda, koji je uvećini u ovoj biskupiji, te koji poznaje dobro jezik i potrebe našeg puka i bude imao i duše i srca za taj puk i njegove svinjetinje.

Konstituiranje obč. zastupstva u Kansanaru. Talijansko obč. zastupstvo u Kansanaru, koje je došlo na vlast one čisto brv. občine poznatim sredstvima Talijana Istre i pomoći domaćih odrora i prodanaca, konstituiralo se je u ponedjeljak. Izabran je načelnikom: Okret (Talijani ga pišu „Orel“, savjetnicima: Basilišco, Deltreppo, Udovičić, Čerin, Čandellar i Iskra).

Po tim imenima sudeć bila bi tri po rodru Talijana, dok su načelnik i tri obč. savjetniku okrenuli ledja svom hrvatskom rodu.

Na kreditkama Milene-Danice Kirac u Puli skupilo se za Družbu sv. Cirila i Metoda K 1143, koja darovaše po K 2: don Janko Anton, Buić Franjo i Brečević Blaž; po K 1: Kirac Stjepan, Dražetić Ivan, Brečević Anka, Kirac Marija i Miladić Anka; Fuma Družetić 23 p. i Kirac Ivan 20 p. — Novac je izrutan ovdjej- ojo područnici.

Na kreditkama Milene-Danice Kirac u Puli skupilo se za Družbu sv. Cirila i Metoda K 1143, koja darovaše po K 2: don Janko Anton, Buić Franjo i Brečević Blaž; po K 1: Kirac Stjepan, Dražetić Ivan, Brečević Anka, Kirac Marija i Miladić Anka; Fuma Družetić 23 p. i Kirac Ivan 20 p. — Novac je izrutan ovdjej- ojo područnici.

Košinjski kofar

Iz Umjla. O nama se malo čuje, možda će koji pomisliti, da je već nestalo Hrvata na Unjama. Ali nije tomu tako, jer uza sve što nas imade mranje, ipak nas se više boje naši neprijatelji nego mi nih; jer živimo podpunno zamosvojnim životom. Dakako, da imademo da zahvaliti hrvatskim svećenicima i sadašnjem župniku, koji povećuju sve svoje lepe sposobnosti crkvi i narodu.

Hrvatsko zahvaliće započelo je i ove godine svoj plenitni rad, kad kao i prošle godine pod ravnateljem gđicom Futić, koja nam je na Slijepanju sa svojom djecom i djecom pučke škole priredila akromun ali ugoden zabavu, te smo se zadovoljno vratili kući. Bilo je momenata, kad su bila tekstura najsjajnija roditeljska životinja izvježbanom igrom novine djece, a opet i takvih, kad smo biliholati od smjeha. Osobito smo se zadivili kurzinskom nastupu Josipa, Davorina, Marice i Ivice. Nad svako otakivanje bila je igra male Karnevale, kao starice, zatim kao prodavčice na trgu. Iznenadila nas je igra Anke i

Lucije, koje su glasno i milozvučno govorile slike saljive uslove, da su izazvale na valu smjeha. Anton bio je neutrudiv u govoru i predstavljanju. Pjevanje posve u skladu.

Igrokaz djece pučke škole urođio je sjajno, osobito se odlikovalo: Martin i Dinka, a Anka svojim lepim pjevanjem. Daleko bi vodilo, kad bi pri takoj bogatom programu isao sve isticati. Iza toga bila je živa slika i dielenje darova, a već g. župnik razložio je ljudima rad i svrhu zavista.

Mi možemo biti samo zahvalni „Družbi“, da nam je poslata tako vrednu učiteljicu, koja je na zadovoljstvo sviju nas Hrvata, a gdjici Fucić možemo na tom uspjehu čestitati, uvjereni da će ustrajati.

Cijelom da gospodjica uči sada i odrasle za predstavu. Evala joj, samo napred!

Nasi „puri Fiorentini“ odlučiće se da dadu i oni predstavu, ali doživješ kod svoje vlastite publike fiasco, kao Talijani u Tripolisu.

Dječa im nisu znala govoriti, uz „papa in bocca“ isto su muzala, razumila je za svih strine Jakova, koja će im do godine reći, što su govorili. Zgodno je, da po Unijama pjevaju „Seri non saremo, Croati mazzaremo“, a predstavu sa božićnim drvcem davaju na sv. Tri kralja, 13 dana po Božiću; sigurno će i oni postati Srbici su zamjenili stari kalendar sa novim?

Silvestrova večer u Malom Lošinju. Naše obljužljeno „Dramatičko i Glazbeno Društvo“ iznenadilo nas je na Silvestrovo krasnij i biranim programom: tri saligre, onda lutrija i ples, dok je na polnoči izvelo podpunim uspjehom krasnu živu sliku „Jzmjena stare i nove godine“.

Tom prigodom dvorana mjestne Hrv. Čitaonice bila je dubkom puna. Sve sto hrvatski čuti i misli, sve je dohrilo, da se malko nasmije, da zaboravi na čas na svakidanju borbu za život.

Saligre ispile su pak, kao obično, divno, majstorski. Ta drugačije nebi moglo ni biti, uzme li se u obzir, da su tu igrali nešto vrstni diletanzi gg. Kirac, Bončić, Anton Noe i Mojslav Martinolić, koji su bili kod svakog čina burno aklamirani.

Liepo je bilo gledati kako se staro i mlado do suza smije, gdje se na licima sviju čita zadovoljstvo i veselje nad uspjehom one nezabuvljene večeri.

A i ples, što je potrajan do tri sata u jutro, ispa je iznad svakog očekivanja; ta niko ne pameti, da je u dvorani Čitaonice bilo toliko plesača i plesačica, koliko one veteri. Dao Bog, da se toga naša nadobudna mladost i u buduće drži, te da kod svake zabave dohri do našeg hrama, eda se već jednom riesi i „Circula“ i svega što ne diši našim duhom. Ples nam je, skoprem protiv njemu zdravstveni i in obziri govore, ipak, obzironu na naš narodni položaj i makinacije od dušmana, od nuždne potrebe. Nase „Dramatičko i Glazbeno Društvo“, ta naša uzdanica, to dobro shvaća, što nam je najboljim jamstvom, da će na započetom putu i nastaviti. Samo tako napred i budućnost je naša!

Kako cijelimo, naše u istinu neumorno „Dramatičko i Glazbeno Društvo“ namjerava do skora predstavljati krasne igre „Fakin od Porta“ i „Granicari“, što narod očekuje velikom nestripljivošću, tim više što su pojedine uloge podijeljene među najbolje sile tog društva. A i mjesoviti glazbeni zbor, kako se čuje, iznenaditi će nas do skora, pa želimo samo, da to čim prije bude. Steti samo, da nemamo prikladne dvorane, u kojoj bi moglo natći mjesto sve ono, što se ga kod takvih prilika traži. Današnja je premašena, a kako nam sve kaže, bit će u buduće još manja jer je zanimanje za predstave i zabave danomice sve veće. Nego nadajmo se, da će se to pitanje u nedalekoj budućnosti ipak jednom riesiti na veselje sviju prijatelja „Dramatičkog i Glazbenog Društva“

i na čast narodnih društava u Malom Lošinju.

Krčki kofar

Štipendije iz zaklade pok. don Leopolda Rumšića iz Baške. Biskupski ordinarijat u Krku raspisuje natječaj, koji traje do 3. februara o. g. na štipendije pok. svecenika Leopolda Rumšića iz Baške na otoku Krku.

Godišnje štipendije iznose 1.) za pučke škole izvan obitavališta roditelja K 400; 2.) za gimnazije K 600; 3.) za bogoslovne K 200; 4.) za sveučilišta i ovim jednakim škole K 600 do 900.

Pravo na ove štipendije imaju muški rođaci zakladitelja bilo po muškoj ili ženskoj lozi od roditelja zakladateljevih Ivana Rumšića i Jelene rođ. Tijan.

Pismene molbe sa običnim prilogom valja poslati biskupskom ordinarijatu u Krku. Štipendiju će uživati molitlj od početka pak do konca nauka, ako se počne vrednim.

Voloski kofar

Odbor za sakupljanje mladara za vojnike pozvane pod oružje sastao se je u Opatiji. Predsjednikom mu je c. k. kapetan g. barun Schmidt Zubierow, njegov zamjenik zapovjednik vojnog lječilišta u Opatiji pukovnik g. Josip Neudecker. Odbornici gg. Ivan Baćić, načelnik Veprinca, Kazimir Jelušić, načelnik Kastva, dr. Andrija Staner, načelnik Volosko Opatije, Ivan Zupar, načelnik Lovrana, dr. Albini Eder, car-ki savjetnik u Lovranu te dr. Julij Glax, vladin savjetnik u Opatiji.

Taj je odbor sastao do 28. decembra 1912. ukupno K 5180-60, od čega je poslano c. k. namjestničtvu u Trst K 4680-60 a 500 K. c. k. ratnoj mornarici.

Odbor Bratovšćine hrv. ljudi u Istri pozivlje ovime p. n. gg. članove Bratovšćine na glavnu godišnju skupštinu, koju će se držati u „Narodnom Domu“ u Kastvu dne 29. januara o. g. u dva sata poslje podne s običnim dnevnim redom.

Iz Voloskog. Hrv. sokolska župa „Vištešić“ obdržavala je u prostorijama Nar. Domu u Pazinu u nedjelju, dne 6. siječnja 1913., svoju redovitu glavnu godišnju skupštinu. Na ovoj skupštini bijahu po svojim odaslanicima zastupana slijedeća užupljena Sokolska društva. Dobrinj, Kantrida-Zamet, Lovran, Medulin, Pazin, Pula i Volosko-Opatija, dočim sokolska društva iz Kastva, Mihotić-Frantići ne biju zastupana.

Za upravnu godinu 1913. bijaše izabrani slijedići središnji odbor: starjetina dr. Ivan Pošćić iz Volosko-Opatije, podstarjetina Josip Stihović iz Pule, tajnik Matko Lukež iz Voloskog Opatije, vodja Janko Jazbec iz Lovrana, revizori računa dr. Pederin iz Pule, Ivan Gržinić iz Pazina i Ivan Marcelj iz Kantride Zameta.

Župa je imala u godini 1911. slijedeći blagajnički promet: prihoda K 2715-06, rashoda K 2127-74, aktiva K 227—, pasiva K 173-75, dočim je u godini 1912. prihoda K 2371-50, rashoda K 143-19, aktiva K 844—, pasiva K 242-06. Glasom gornjeg blagajničkog izvješća, ostala je u blagajni koncem godine 1912. svota od K 934-81, koja svota uračunati će se u prihod tekuce godine.

Pazinski kofar

Iz Pazina. Potekom decembra prošle godine očvorili su ovdješnji Talijaniši svoju novu kazalitnu dvoranu sa pobočnim prostorijama. Najprije razvila je ovdje svoje djelovanje neka vrlo loša glijumacka družba iz Italije aiza toga potio je zavajati občinstvo neki Perini iz Trata, nastanjen inače u Opatiji i ondje dobro poznat sa svojim kinematografom, koji

sveko malo zapinje, jer ne može dalje radi kvara na masineriji i radi slabog poslovanja u obče.

Ovi zgradu podigao je jedan konsorcij ovdješnjih Talijanaša uz ogroman trošak od svojih 350.000 K najmanje. Da li ista ovakvo vrijedi, veliko je pitanje, nu glavna je tu svrha, za kojom se ide.

Svrha je naime iste, da uz „legu“ čim više pomognе odnarođenju hrvatskog pucanstva. I šta se usprkos tome događa?

Na božićnicu „leginc azila“, koja se je održala u toj kazalitnoj zgradi, vidimo nekoliko gospode, koja se ubraju u hrvatsku inteligenciju — aparte! — te koja onako indiferentno gleda onu tužnu narodnu metamorfozu naše hrvatske dječice. Okrugnih li sraca, kosmate li narodne vesti?

Hajdemo sada na predstave bilo gume bilo kinematografa.

I tu vidimo te hrvatske junake, kako se koke, purane i šepire i kako otvoreno gura pomažu Talijanima. S:amota!

Ne imade tu nikakve isprike. Namjere Talijanaša jesu svima poznate, osobito pako hrvatskoj inteligenciji. A da se Talijan ješ još bolje upozna, evo kako su otvoreno pišu proti onima, koji su se zauzeuli za otvorene c. k. državne gimnazije u Pazinu:

„Se poi l'assercione fosse anche vera e se quindi fosse vero, che il Dr. Vitezic e Cun. sian si efficacemente adoperati, perché il ginnasio venisse aperto, ciò non costituirebbe a loro favore meriti speciali, che anzi in tal caso la città di Pisino maledirà la loro memoria, come quella di persone, che contribuiranno a recarle la più sanguinosa delle offese.

Džim, da će ove riječi, pisane i podpisane od glavnih talijanskih pokrelaca grada Pazina, popraviti one hrvatske duše, kojih se to tiče, a za slučaj da nebi, onda „šalostna jim majka“.

Pučka knjižnica u Pazlinu. U mjesecu oktobru i novembru bio je broj izposudjenih knjiga nešto opao, ali tečajem mjeseca decembra porasao je opet, te se izdalо 154 knjige.

U cijeloj ovoj godini izdalо 1710 knjiga, te se prema tome izdalо za 625 knjiga više prema god. 1912. Od postanka knjižnice do sada izdalо 4212 knjiga. Knjižnica broji sada 1330 djela, a u zadnjem mjesecu povećala se sa 154 brojem novih i vrednih knjiga.

Primili smo od A. Flego, Volosko 10, Jos. Mandić, Pazin 5 knjiga i od glavar stva občine N. K. 50—. Darovateljima najlepša hvala i sledili i drugi na tom putu, da uzmognе ova knjižnica postati ono, što leži na srcu upravi iste, da se to postigne u što kraćem vremenu.

Razne primorske djesi

Sjednica hrv.-slov. ekzekutivnog odbora. Hrv.-slov. izvršujući odbor držao je dne 10. siječnja t. g. svoju redovitu sjednicu u dvorani hotela „Stephanie“ u Opatiji. Sjednica je započela u 10 sati u jutro. Pristupili su oba predsjednika: dr. M. Starčević i dr. Ivan Sustersić, oba tajnici: dr. Brejc i Cezar Atadić, za Stajersku dr. Janković, za Istru Spinčić i dr. Laginja, za Dalmaciju dr. Krtelj. Član iz Bosne i Hercegovine brzojavno se izpričao nezadano zaprijeteni. Osim toga iz Banovine bijahu dr. Banjavčić i Stj. Zagorac.

Razpravljalo se je o položaju hrv.-slov. naroda obziru na važnike i unutarnje prilike u monarhiji i primili su se shodni jednodutni zaključci. Sjednica se je nastavila i posle podne i srušila kasno u noći.

Osnivanje novih pučkih škola. U smislu ugovora, sklopljenog između predstavnika običnih klubova na temeljkuškom saboru pred predstavnicima c. k. vlade u Beču dne 9. aprila 1911, bilo je početkom lipnja godine osnovano 14 novih pučkih škola u Istri. Ljetos je temeljko škola

Vijeće, na predlog Zemaljskog Odbora, osnovalo 13 novih škola u sjednici od 7. januara tekućeg. Te novoosnovane škole jesu: 1. hrvatske: Brdgac (Buzet), Grimaldi (Buzet), Morgan (Kanfanar), Baderna (Poreč), Tupljak (Pazin), Kunj (Labin), Vela Učka (Brijuni), Jurdani (Kastav), Zvoneč (Kastav); 2. slovenske: Pregarje (Podgrad), Bořšt (Marezig); 3. talijanska: Majk (poreč). U istoj sjednici zem. škol. Vieće dozvolilo je za Podpeč (Dečani) excurrente slovensku školu, ovisnu od Lonke. Isto tako bijaše početkom ove školske godine izpostavljena jedna učiteljska sila u Serdociima (Kastav), ovisnu od Zameta, a u Sarsonima (Kastav) ovisnu od Sv. Mateja. Očekivat je, da će se tekom ove godine osnovati još škola za Lubenice (Cres). Sada se to nije dogodilo, jer je za skore dane urečena rasprava za školu u Valunu (Cres), od koje može da bude ovisna preinaka odnosnog školskog okružja.

Od do sada u Istri osnovanih pučkih škola, ima još preko 20 ne otvorenih. Uzrok je tomu ponajviše pomanjkanje školskih zgrada, što svjedoči o nemaru dotičnih občinskih uprava. Upadno je to kod onih občina što su u rukama Talijana, pa se ne brinu za izgradnju škola u mjestima, gdje je osnovana hrvatska ili slovenska škola. Ali se ne smije premučati i nekoje naše občine, kao n. pr. Barban, gdje nisu otvorene 4 škole, koje su bile jure odavna osnovane.

Jos ima u sve 44 molbe za osnuće novih škola, koje leže i čekaju svoj red, a za koje su bile raspbrane jurje provedene. Po spomenutom ugovoru te bi škole morale biti osnovane do janara 1916. Vidit ćemo!

Smrt majke Jugovića. Primili smo na poklon od autora g. Iva Jugovića četvrtu pjevanje „Smrt majke Jugovića“, kao epilog prvini trim spjevima, kojim iznala vrlo krasno pjesnički obradeno oslobođenje srpske rijeke od turskog zuluma i osvećenje Kosova. Pisac je posvetio ovo četvrtu pjevanje „Srbskoj vojsci osvjetiteljici“. Knjižica se dohvata kod autora u Dubrovniku za 70 para.

Golem strah radi vojne na Balkanu pada, usporedno s time se diže čina turških i drugih srećaka. Za poznavaća počinje je jasno, da oni, koji namjeravaju kupiti tu ili onu sreću, ako i ue u spekulacijske svrhe, nego samo u spoznaji poznate izreke, da bez sreće nije moguće gubit glavnog dobitka, upravo u tom trenutku cvate pšenica. Take ugodno, kako mogu sreće sada, ne će najbrže skoro kupiti, ili nikada. Približava se vodenje turških i drugih srećaka, ujedno dolazi u zemlje nebroj kričućih ponuda različitih tudiž, većinom židovskih tvrdka. Slovenska Straža proti ovim putem slavenko ljudstvo sviju stalež, da ne uzmira obzir na ove ponude, koje mi u mnogom sluđuju mogu biti u nesreću, nego neka se služi njezinim posredovanjem, po kojem će doći u svezu sa prvim i najjačim slavenkim zavodom to vrati u našoj mornariji, kod bojeg se ne treba bojati gubitka i bezobjasnjenosti. — Onaj, koji bi radio pokusio se izvršiti srećama, neka čita današnji oglas „Sreće u korist klicba Cirilo Metod-kih zidara“.

Stranina i Jurina

Fr. Si cu Jure, da su se neka deca, va Sovinjsku z naše škole upisala va talijaniku?

Jur. Su pravili ja, da od kada je prisluškani talijanski meistar, da je tu puli nas va Sovinjaku se drugaće.

Fr. Neki dan da je govorio, da bu on ben potiral našega gospodina plovana od nas, i da ne bu on dugo poli nas va Sovinjaku.

Jur. Čera sam bio u gradu u jenoj budžeti, ma ga nis vaje prepoznao, as prepa je imao muštači, a sada jih nima već, obril se je, trebe da zato, as su mu preveć pačili put tabakana.

Fr. Jas se ne štupin, kakovi su ti neki naši Hrvati, da su se postuli od njega zavozili, pak da su postali otroci u talijanska škola.

Jur. A sada se hvali, da će infantu predobit naše jude i oroke. Neko, neka.

Fr. Hvali se ja, ma neće dugo, as će ga prvo omisti s rožići zet, neg budu naša deca finila hodit u talijanska škola.

Jur. Imas pravo Frane, čemo mu ben mi skratiti prsti, pa će manje tabakat.

WWW Oglas.

Gospodarsko društvo u Pazinu obdržavalo će dne 30. januara 1913. u 10 sati prije podne u velikoj dvorani „Narodnog Doma“ u Pazinu redovitu glavnu skupštinu sa slijedećim dnevnim redom:

1. odobrenje zaključnog računa za god. 1911,
2. promjena pravila,
3. pogovor radi buduće glavne skupštine,
4. eventualija.

Gospodarsko društvo u Pazinu
dne 13. januara 1913.
Dr Š. Kurelić, predsjednik

Poziv!

Istarsko pčelarsko društvo u Pazinu pozivlje pčelare i prijatelje pčelarstva na II. glavnu skupštinu, koja će se obdržati u četvrtak dne 30. januara o. g. u dvorani Nar. Doma u Pazinu u 8 i pol sati u jutro uz slijedeći raspored:

1. pozdrav predsjednika,
2. čitanje zapisnika prve glavne skupštine,
3. Izvješće tajnika,
4. izvješće blagajnika i revizora,
5. izbor novog odbora,
6. predavanje o žunderskičevoj amerikanici (ulju),
7. predlozi.

WWW JEFTINO I ERZO.

CEDULJICE
sv. ispojed i pričest
Istraljice
NARODNA TISKARA
LAGINJA i dr. — PULA
VIA GIULIA 1.
JEFTINO I ERZO.

Austro-hrvatsko parobrodarsko društvo. Punat.

Redovite pruge po Krarneru.

Punat-Krk-Torkolo-Glavotok-Malinska-Njivice-Omisljali-Rieka svaki dan tamo i natrag. Baška-Punat-Krk-Rieka tri put na tjedan. Rieka-Opatija-Bell-Merag-Krk-Punat-Baška-Lopar-Rab-Lun-Lošinj-Veli-Lošinjmall (luka sv. Martin) Nerezine dva put na tjedan. Rieka-Opatija-Lovran-Rab svake srijede tamo i natrag.

Rieka-Opatija-Lovran-Rab-Lošinj-Veli-Lošinj-mali (luka sv. Martin) svake nedjelje tamo i natrag.

Vrbnik-Sv. Marak-Šilo-Crkvenica svaki dan tamo i natrag.

Glavno odpravnictvo na Rieci.

Julius Meini

Uvoz kave

NOVA PODRUŽNICA
PULA
Via Sergia br. 35.
3488 8-8

PEKARNA

LJUDEVIT DEKLEVA

Na Campo Marzio br. 5 - Podružnica Via Sissano 14.

Prodaja svježeg kruha
tri puta na dan.

Direktna poslužba u dom i u javne lokale.

Prodaja svakovrstnog brašna iz najboljeg mlinja po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

GOTOV KREVETI

iz crvenog plâna dobro punjeni, pokrivati i podnja-
pemjata 180 cm. dugi,
116 cm. široka K 10—, K 12—, K 13—
i K 14—; 2 metra duga 140 cm. široka
K 13—, K 14—, K 15—; i K 17—; ja-
tuci 80 cm. dugi, 38 cm. široki, K 1—,
K 3—, i K 4—; 90 cm. dugi, i 70 cm.
široki K 4— i K 5—.

Izrađuju se i po posebnoj mjeri, strujiće-
na 3 dijela za 1 krevet po K 27—, boje
K 33—. Razradje franko pouzeđen od
K 10— napred. Zamjeni i vraćeno prig-
raje ake ne potvaria plat.

Benedikt Sachsel, Lubes, br. 259
posta PILSEN, Česka.

Sreće u korist kluba Ćiril-Metodskih zidara.

Ne odhacite sreće, koja Vam se nudja!!!

Kupite srpsku državnu sreću od godine 1912. u izravnoj skupini s sreću na 48 mjeseci obroka po K 3,15, 100 bolje u skupini s 46 mjeseci obroka po K 3,15. sa 10 vodenja svake godine! Srbija určita sama može se dobiti na mjesecno obroku po K 3,15.

Jedinstvena garantija!

Glavni zgoditelj 100.000, 75.000 i 20.000 francaka svake godine.

Ne pregledajte, da je dan 1. veljače 1913. vodenje.

turskih srećaka

na sreću dobiticemo po 3 puta 400.000 i 3 puta 200.000 francaka svake godine! Takože
sreća se dobije i popas s sigurnim vratama. Mjesečni obrok K 4,75. Velika skupina
sa raznim obrokom i sa drugim vrstama na mjesecno obroku po K 6,15.

Sve ponudjene sreće moraju biti izvučene!

Prispala za hrvatsko izvjeđe o vodnjima svih valjaka srđaka, koje isključivo sujene
između 2 hrvatskih poštova. Osviranje daje i naruciće prima se arhivsko odjeljenje. Slovens-
ke Štakore: gosp. Valentino Uebenović, Škofjeljska.

Napredak znanosti!
za Učenje siolinsko kno što i lečenju
i spolnih bolesti.

Boci i sigurno djelujući lek, u
tuzemstvu i inozemstvu potvrđen
da moogubljivih svjedoči
lako kojne otekline, utretis-
zatiši; kod upale-diskalni akut-
nih i kroničnih bolesti itd. Sve
spomenute bolesti leči se naj-
radikalnije sa

Casile confettis
po K 4 — kutija.

Ježgovito ličenje sifilitskih bolesti i njih po-
slijedao jest „Jorubin Castle“, a najboljim
uspjehom proti onemoglosti, spolnoj nespособnosti,
bolesti zglobova, neutarantni i proti prelivu i
sprematoriji, upali rektore itd. Cijena Jorubin
Castle 3,50 bočica.

Za razjasnjenja i svaku drugu uputu obratiti
se na ljekarnu Seravulin u Trstu na naslov
g. N. Casile koji će odgovoriti odmah uz diskretno
održanje tajne.

»Casile« liekovi prodavaju se u svim ljekarnama
U Puli ljekarni Wassermaier, Constantini S. Poli-
carpi i Ulrich Pellegrini.

Prodaje se ormara
dvokrilni
uz jeftinu
cenu. Via Ercole br. 21, III. pod lievo.

Glasoviti od nad Moravom
kojim je Škofjeljska Štakore
uljeza sluh
odstavljanje brzo i komplikac-
ne mogućnosti curanje iz usaza
čime u ukupnoj i magistralnoj
čestitosti i usporavanju
potrebe za 4-5 dana u
uzravni životu i u Škofjeljskoj Štakore.

3105 10-6
NAVEĆA DALMAČIJSKOG RADIJA
ANT. SPLJET
SPALATO
ILLUSTROVANE cjenike Šafke bavaju

1000 i tisuću slika i raznih pred-
meta za mušku i žensku od-
jelu su u cjeniku, kojega ra-
zašilje badava Jugoslavenska
rozpravčaonica R. Stermecki, Celje

Od 1878!

Posvuda čuveni glasoviti obilježjaji danači lek.
Kod većih narudbi znatan prouč.

Ljekarnika **A. THIERRY-a balsam**
Jedino pravi sa zelenom duvnom krošnja narika.

Zelenom zaštitno.

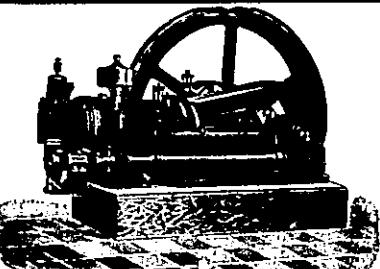
Svakog paravanje, opomanjivo i preprodaju drugih balzama sa zavarava-
jućom markom progno se kazneno po suu i strogo kaznili. — D. ali-
sigurno, ljekovito kod svih bolesti organa dihalja, kastrija, labavljiva pr-
muklosti, katari grla, prostatija, bolesti pluća, spojilja, t. i l. influen-
čne bolesti želudca, ujalo, jetara i sluzene, pomjukivanja stolaca, zivobolje i
ustnih bolesti, traganje zglobova, oprekina, kožnih bolesti itd. 12/2 ili 6 l
ili 1 vel. posebna boča K 5,60

Thierry-eva jedino prava confi-
folijska mast

sjeđurna i stalna ljekovitog djelovanja kod rana, otoci
odjezd, upala, abcesa odstranjuje sva strana tjelesa,
vu došla u tijelo po čestu predustrelne operacije, koje su
za boljina skopljani, ljekovita kod još tako starih rana,
2 posude sti je K 3,60

Proizvod: Ljekarna „K Antežuča“ A. THIERRY-a i PREGRADA i.
Hrvatska. — D. divna se u svim većim ljekarnama.

Na veliko u lj-karni, drogerijama.

NAJBOLJINAMJESTAJI SNAGE

kao motora na naftu sustava DIESEL,
naftnjivo ležeće konstrukcije, promjenil-
troškovi po konjskoj sni na um 1/4, hel.
više, motore na plin (gas), benzini, zetu,
kameni ulje za obrtnicke, poljoprivredni i
električne omjajnice snage, daleko naj-
stajne na mreži plin proizvodja:

DRAŽDJANSKA TVORNICA MOTORA

na plin d. d.

(A. G. Dresdner Gasmotorenfabrik verma-

MORITZ HILLE, DRESDER)

najveća specijalna tvornica Europe:

Glavno i isključivo zastupstvo, kako sve upite upravljati valja:

Tehnička poslovniča:

EMANUEL I OSKAR KRAUS,

TRST, Via San Nicolo 2/b.

Dobivaju se potpune opreme za obrtnicke i industrijalne poduzeća

Cijenik na zahitljivo bezplatno i bez poštarine.

Dopravljanje: hrvatski, slovenski, talijanski i njemački.

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILJNICA u PULI

registrana zadruga na ograničene jamčenja
Vlastita kuća (Narodni Dom)

Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i
uz mješevnu otplatu te prima uloške,
koje ukamačuje uz

4 1 | 2 0 | 0

čisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.